

**CENTRUM TRANSKULTUROWYCH STUDIÓW POSTTOTALITARNYCH
WYDZIAŁU FILOLOGICZNEGO UNIWERSYTETU WROCŁAWSKIEGO**

we współpracy

**Z DYDAKTYCZNO-NAUKOWYM INSTYTUTEM FILOLOGII NARODOWEGO
UNIWERSYTETU im. TARASA SZEWCZENKI
W KIJOWIE**

oraz

**NARODOWYM MUZEUM HISTORII UKRAINY W OKRESIE II WOJNY
ŚWIATOWEJ W KIJOWIE**

zapraszają na
międzynarodową konferencję naukową nt.

***EMIGRACJA UKRAIŃSKA PO 1945 ROKU
HISTORIA – SPOŁECZEŃSTWO – KULTURA - NAUKA***

16 listopada 2023 roku Wrocław- Kijów
formuła online, platforma TEAMS

KOMITET ORGANIZACYJNY:

Kierowniczk

Członkinie i Członkowie: dr Roman Kabaczij (Narodowe Muzeum Historii Ukrainy w Okresie II Wojny Światowej, Kijów), dr Hałyna Chomenko (Pedagogiczny Uniwersytet im. Hryhorija Skoworody w Charkowie), dr Oleksandr Zabirko (Universität Regensburg, Niemcy), dr hab. Anna Horniatko-Szumilowicz, prof. UAM (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), dr hab. Łarysa Łeszczenko, prof. UW, (Uniwersytet Wrocławski, Polska), dr Albert Nowacki (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Polska)

Sekretarka: Viktorija Kushnir

Partner organizacyjny czytania performatywnego: Muzeum Miejskie Wrocławia. Muzeum Teatru im. Henryka Tomaszewskiego

RAMOWY PROGRAM KONFERENCJI

Obrady i pozostałe konferencyjne wydarzenia odbywają się według czasu warszawskiego w formule online na platformie TEAMS.

CZWARTEK, 16 LISTOPADA 2023 r., SESJA PLENARNA

8.40-9.00 Logowanie się uczestników i konferencji

9.00.-9.30 Otwarcie obrad

9.30-10.00 Wykład inauguracyjny

prof. dr hab. Oxana Pachlovska (Uniwersytet Rzymski „La Sapienza”, Włochy) – wykład w języku ukraińskim

10.00 – 13.45 OBRADY W SEKCJACH

Sekcja 1 Historia i Społeczeństwo

Moderuje: dr Roman Kabaczij

Część pierwsza obrad godz. 10.00-11.20, przerwa 11.20-11.40; część druga 11.40--13.00; dyskusja 13.00-13.30. Czas wystąpienia 20 min.

Sekcja 2 Historia w publikacjach

Moderuje: dr Halyna Usatenko

Część pierwsza obrad godz. 10.00-11.00, przerwa 11.00--11.10; część druga 11.10-12.30; dyskusja 12.30-13.00. Czas wystąpienia 20 min.

Sekcja 3.1. Kultura

Moderuje: prof. dr hab. Oksana Slipushko

Część pierwsza obrad godz. 10.00-11.20, przerwa 11.20-11.40; część druga 11.40--13.00; dyskusja 13.00-13.30. Czas wystąpienia 20 min.

Sekcja 3.2. Kultura

Moderuje: dr hab. Anna Horniatko-Szumilowicz

Część pierwsza obrad godz. 10.00-11.40, przerwa 11.40-11.50; część druga 11.50--13.10; dyskusja 13.10-13.40. Czas wystąpienia 20 min.

Przerwa 13.40-13.45

13.45.-15.30 OBRADY PLENARNE ZAMYKAJĄCE KONFERENCJĘ

Moderuje: prof. dr hab. Agnieszka Matusiak

13.45-14.15 Wykład prof. dr hab. Vitalija Cherneckiego (Kansas University, USA) – wykład w języku ukraińskim

14.15.-15.00 Prezentacja publikacji Wydawnictwa Canadian Institute of Ukrainian Studies w Toronto (Kanada)

dr Marko Robert Stech (Dyrektor Wydawnictwa Naukowego CIUS, Toronto) i Tania Stech (Redaktorka Naczelna East / West: Journal of Ukrainian Studies)

15.00-15.30 ZAMKNIĘCIE OBRAD KONFERENCJI

16.15 Czytanie performatywne (online, jęz. ukraiński) na podstawie dramatu Ihora Kosteckiego *Bliźnięta jeszcze się spotkają*.

Wykonanie: Grupa Teatralna „GAS” (Instytut im. Jerzego Grotowskiego we Wrocławiu) oraz studenci ukrainistyki Instytutu Filologii Słowiańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego

Partner organizacyjny czytania: Muzeum Miejskie Wrocławia. Muzeum Teatru im. Henryka Tomaszewskiego

SESJA PLENARNA

CZWARTEK, 16 listopada 2023 r.

**9.00-9.30 OTWARCIE OBRAD I PRZYWITANIE UCZESTNIKÓW
KONFERENCJI PRZEZ:**

- 1. Prorektora ds. Finansów i Rozwoju Uniwersytetu
Wrocławskiego**
Prof. dr hab. Stefana Kiedronia
- 2. Rektora Narodowego Uniwersytetu im. Tarasa Szewczenki w
Kijowie**
Prof. dr hab. Wołodymyra Butrowa
- 3. Konsula Generalnego Ukrainy we Wrocławiu**
Jurija Tokara
- 4. Prorektora Narodowego Uniwersytetu im. Tarasa Szewczenki
w Kijowie**
Prof. dr hab. Ksenię Smirnową
- 5. Dyrektora Generalnego Narodowego Muzeum Historii Ukrainy
w Okresie II Wojny Światowej w Kijowie** Jurija Sawczuka
- 6. Prodziekanę ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą
Uniwersytetu Wrocławskiego**
Dr hab. Justynę Ziarkowską, prof. UWr
- 7. Dyrektora Dydaktyczno-Naukowego Instytutu Filologii
Narodowego Uniwersytetu im. Tarasa Szewczenki w Kijowie**
Prof. dr hab. Hryhorija Semeniuka

9.30-10.00 WYKŁAD INAUGURACYJNY

Prof. dr hab. Oxana Pachlovska (Uniwersytet Rzymski „La Sapienza”,
Włochy) – wykład w języku ukraińskim

Temat: *Українська еміграція: втрата чи ресурс? Шляхи виходу з геокультурного хаосу*

10.00 –13.45 OBRADY W SEKCJACH

Sekcja 1 Historia i Społeczeństwo

Moderuje: dr Roman Kabaczij

Czas wystąpienia: 20 minut

10.00-10.20 prof. dr hab. Roman Mnich (Uniwersytet Warszawski, Polska / Варшавський університет, Польща)

Дмитро Чижевський і українська еміграція після 1945 року

10.20-10.40 prof. dr hab. Олександр Даниленко (Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна)

Громадсько-політична діяльність Романа Смаль-Стоцького після Другої світової війни

10.40-11.00 dr Роман Кабачій (Національний музей історії України у Другій світовій війні, Україна)

Богдан Осадчук та ідея створення польсько-українського університету

11.00-11.20 prof. dr hab. Надія Темірова (Донецький національний університет ім. Василя Стуса, Україна)

Діаспора другої половини XX ст. в опрацюванні ранньомодерної та модерної історії України

11.20.-11.40 PRZERWA

11.40-12.00 dr Ірина Пятницькова (Донецький національний університет імені Василя Стуса, Україна)

Спротив української діаспори репресіям проти дисидентів в УРСР

12.00-12.20 Наталія Міхуля (Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна, Україна)

Міграційні тенденції в Україні з 1990-х рр. по сьогодні

12.20-12.40 prof. dr hab. Галина Саган (Київський університет ім. Бориса Грінченка, Україна)

Українська діаспора в Японії та їх підтримка українських біженців

12.40-13.00 prof. dr hab. Людмила Филипович (Інститут філософії ім. Г.С.Сковороди НАН України, Київ)

Релігійні виклики останній міграції українців до Європи: стан та перспективи переформатування конфесійних ідентичностей

13.30-13.30 Dyskusja

Sekcja 2 Historia w publikacjach

Moderuje: dr Halyna Usatenko

Czas wystąpienia: 20 minut

10.00-10.20 dr hab. Олександр Міхно (Педагогічний музей України, Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського, Україна)

Освітняни-емігранти в енциклопедичному біографічному словнику «Педагоги України»

10.20-10.40 prof. dr hab. Наталя Сидоренко (Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна)

Преса як зброя духу» (українська преса в таборах переміщених осіб Німеччини й Австрії, 1945–1950)

10.40-11.00 dr Олена Отземко (Донецький національний університет імені Василя Стуса, Україна)

Спогади жінок-учасниць Української національної революції 1917-1921 рр. в українській пресі Північної Америки другої половини XX ст.

11.00-11.10 Przerwa

11.10.-11.30 dr hab. Wiktoria Kudela-Świątek, prof. UP (Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie)

Sojuz Ukrainok Ameryki (UNWLA) jako wspólnota pamięci Hołodomoru w latach 1953-1993

11.30-11.50 mgr Anna Skibińska (Uniwersytet Wrocławski, Polska/
Вроцлавський університет, Польща)

Organizacje ukraińskie w Polsce – jak przedstawiano je w mediach regionalnych w latach 2015–2019?

11.50-12.10 mgr Олеся Янцелевич (Київський національний університет імені Тараса Григоровича Шевченка, Україна)

Особистий досвід міграції українок під час російсько-української війни (щоденники О. Карі «Життя посеред життя», Н. Сухорукової «Маріуполь. Надія.» і Т. Белімової «Біженка»)

12.10-12.30 prof. dr hab. Марія Казьмирчук (Університет Коменського в Братиславі, Словаччина)

Підтримка українських біженців з боку української громади Словаччини за допомогою груп у Facebook та Telegram

12.30-13.00 Dyskusja

Sekcja 3.1. Kultura

Moderuje: prof. dr hab. Oksana Slipushko

Czas wystąpienia: 20 minut

10.00-10.20 dr Вадим Василенко

(Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України, Україна)

Еміграційна чи діаспорна література? Термінологічна проблема чи вибір позиції?

10.20-10.40 prof. dr hab. Оксана Сліпушко (Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна)

Концептуальний простір творчості Наталії Лівницької-Холодної еміграційного періоду

10.40-11.00 prof. dr hab. Михайло Гнатюк (Львівський національний університет імені Івана Франка, Україна)

Критичне прочитання української класичної літератури у працях Юрія Шереха-Шевельова (1945-2003)

11.00-11.20 dr Галина Хоменко

(Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди, Україна)

Деконструкція топосу поразки в українській еміграції перших п'яти років після Другої світової війни

11.20.-11.40 Przerwa

11.40-12.00 dr Joanna Bobula (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie / Ягеллонський університет, Польща)

Teatr ukraiński na terenie Niemiec i Austrii w latach 1945-1949

12.00-12.20 dr Оксана Івасюк (Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Україна)

До проблеми актуалізації літературознавчих досліджень письменників української діаспори: творчість Ірини Винницької (Пеленської)

12.20-12.40 dr Мар'яна Гірняк (Львівський національний університет імені Івана Франка, Україна)

Поміж силами добра і зла: ідентичність емігранта у «Романі про добру людину» Емми Андіївської

12.40-13.00 dr Мар'яна Челецька (Львівський національний університет імені Івана Франка, Україна)

Простір Дому та проблеми вимушеного переміщення у найновішій українській прозі

13.00-13.30. Dyskusja

Sekcja 3.2. Kultura

Moderuje: dr hab. Anna Horniatko-Szumilowicz, prof. UAM

Czas wystąpienia: 20 minut

10.00-10.20 dr Оприся Легка (Львівський національний університет імені Івана Франка, Україна)

«Розпинається серце на три хрести, на три муки...»: поетка Наталя Лівицька-Холодна та її дороги еміграції

10.20-10.40 prof. dr hab. Олена Романенко (Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна)

Голос України: досвід українських письменників-мігрантів у глобальному естетичному просторі

10.40-11.00 prof. dr hab. Валентина Собо́ль (Uniwersytet Warszawski, Polska / Варшавський університет, Польща)

Олександр Кошиць і українська еміграція

11.00-11.20 dr hab. Анна Горнятко-Шумилович, prof. UAM (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Polska / Університет ім. Адама Міцкевича в Познані, Польща)

Ясні й запальні обличчя старих друзів з «12»". Із спогадів письменників-емігрантів

11.20.-11.40 dr Василь Будний (Львівський національний університет імені Івана Франка, Україна)

Літературна компаративістика на сторінках часопису «Сучасність» у 1961-1991 роках

11.40-11.50 Przerwa

11.50-12.10 prof. dr hab. Олена Бондарева (Київський університет ім. Бориса Грінченка, Україна)

Українська еміграція мовою сучасної української драми

12.10-12.30 mgr Діана Підбуртна (Київський національний університет ім. Тараса Шевченка, Україна)

Образи емігранток у романі Ірени Карпи "Добрі новини з Аральського моря"

12.30-12.50 mgr Володимир Павлов (Київський національний університет ім. Тараса Шевченка, Україна)

Вигнанець чи блукач? Типологія героя поезій Сергія Жадана

12.50-13.10 dr Тетяна Белімова

(Київський національний університет ім. Тараса Шевченка, Україна)

Метафора пам'яті у графічному романі "The Power of welcome: Real-life Refugee and Migrant Journeys"

13.10-13.40. Dyskusja

Przerwa 13.40-13.45

13.45.-15.30 OBRADY PLENARNE ZAMYKAJĄCE KONFERENCJĘ

Moderuje: prof. dr hab. Agnieszka Matusiak

13.45-14.15 **Wykład prof. dr hab. Vitalija Cherneckiego** (Kansas University, USA) – wykład w języku ukraińskim

Temat: Роман Емми Андіївської „Роман про добру людину”: Табір Ді-Пі як підриивний хронотоп і його місце в утопічних пошуках письменниці протягом усього життя

14.15.-15.00 **Prezentacja publikacji Wydawnictwa Canadian Institute of Ukrainian Studies w Toronto (Kanada)**

dr Marko Robert Stech (Dyrektor Wydawnictwa CIUS, Toronto) i Tania Stech (Redaktorka Naczelna East / West: Journal of Ukrainian Studies)

15.00-15.30 ZAMKNIĘCIE OBRAD KONFERENCJI

16.15-17.00 Czytanie performatywne (online, jęz. ukraiński) na podstawie dramatu Ihora Kosteckiego *Bliźnięta jeszcze się spotkają*.

Wykonanie: Niezależna Grupa Teatralna „GAS” (przy Instytucie im. Jerzego Grotowskiego we Wrocławiu) oraz studenci ukrainistyki Instytutu Filologii Słowiańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego

Partner organizacyjny czytania: Muzeum Miejskie Wrocławia. Muzeum Teatru im. Henryka Tomaszewskiego

Ihor Kostecki (14 maja 1913 - 14 czerwca 1983). Pisarz, tłumacz, krytyk, reżyser filmowy, wydawca. Naprawdę nazywał się Ihor Wiaczesławowicz Merzliakow. Urodził się w 1913 r. w Kijowie. Jego ojciec był nauczycielem śpiewu. Jego przyszły pseudonim literacki, Kostecki, był nazwiskiem jego matki. Ukończył szkołę teatralną, a następnie pracował jako reżyser w Leningradzie, Moskwie i na Uralu. W latach 1919-1924 i 1940-1942 mieszkał w Winnicy. Pisarz osobiście znał i korespondował z czołowymi przedstawicielami zachodniego modernizmu, takimi jak Ezra Pound, Thomas Eliot i Arnold Schoenberg. W latach 50. i 60. Kostecki był redaktorem ilustrowanego magazynu „Ukraina i Świat”. Pod koniec lat 50. założył wydawnictwo Na Hori, które specjalizowało się w publikowaniu tłumaczeń literatury ukraińskiej i ukraińskiej poezji. Kostecki był też jednym z założycieli i czołowych teoretyków Artystycznego Ruchu Ukraińskiego (Niemcy 1945-1948), należąc do jednych z najwybitniejszych ukraińskich pisarzy modernistycznych swojego pokolenia na uchodźctwie. Jego spuścizna literacka obejmuje opowiadania, powieści, sztuki teatralne, wiersze, prozę

podróżniczą, scenariusze filmowe, eseje i ukraińskie przekłady literatury światowej. Dramat *Bliźnięta* jeszcze się spotkają, pierwotnie został opublikowany w 1948 roku w „Arce”, a następnie w antologii *Teatr перед твоїм порогом* wraz z dramataми *Дійством про велику людину* і *Спокуси несвятого Антона* (1963).

Ігор Костецький (14 травня 1913 — 14 червня 1983). Письменник, перекладач, критик, режисер, видавець. Справжнє ім'я — Мерзляков Ігор В'ячеславович. Ігор В'ячеславович Мерзляков народився 1913 року в Києві. Його батько був педагогом вокалу. Майбутній літературний псевдонім письменника — Костецький — був прізвиськом його матері. У 1928 Костецький закінчив семирічку. Він одержав театральну освіту і пізніше працював режисером в Ленінграді, Москві та на Уралі. У 1919-1924, 1940-1942 рр. жив у Вінниці. Костецький був особисто знайомий і листувався з провідними представниками західного модернізму, такими як Езра Паунд, Томас Еліот та Арнольд Шенберг. В 1950-1960х роках Костецький був редактором ілюстрованого часопису "Україна і Світ". У кінці 50-х років заснував видавництво "На горі", що спеціалізувалося на виданні перекладної літератури українською мовою та української поезії. Костецький належав до засновників і чільних теоретиків Мистецького українського руху в еміграції та найяскравіших українських письменників-модерністів свого покоління. Його літературну спадщину складають оповідання, повісті, романи, п'єси, вірші, подорожня проза, кіносценарії, есеї, українські переклади творів світової літератури. Драма *Близнята* ще зустрінуться вперше опублікована в 1948 році в журналі " Арка", а згодом в антології *Театр перед твоїм порогом*, разом із драмами *Дійство про велику людину* та *Спокуса святого Антонія* (1963).

„...ах, вивчіть мою душу! Бачите, як воно не справедливо. Якби я була дійова особа у н'єсі, то акторка, що грала б мене, неодмінно говорила таким голосом: ах, вивчіть мою душу! Але так справді не є. Ви чуєте, я говорю до вас цілковито по-людськи: вивчіть мою душу...” Ігор Костецький, *Близнята* ще зустрінуться

Niezależna Grupa Teatralna „GAS”:

Sofii Onishchenko/Софія Оніщенко;

Daria Bohdan/Дар'я Богдан

Vasylyna Martseniuk/Василина Марценюк

Tati Lemesheva /Таті Лемешева

Adam Treliński/Адам Трелінський

Studenci ukrainistyki IFS UW:

Viktorii Kushnir/Вікторія Кушнір

Denys Sadovsky/Денис Садовський

Oprawa muzyczna: Ілля Мірошник / Illia Miroshnyk
Konsultacja literacka: prof. dr hab. Agnieszka Matusiak
Streaming internetowy: Tomasz Pawlik